

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w m. st. Warszawie

RWA-56/5/258/2000/GM

Warszawa, dn. 30 listopada 2001 r.

DECYZJA nr RWA – 43/2001

Na podstawie art. 9 w związku z art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Sulejówku, w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, uznaje się za praktykę ograniczającą konkurencję nadużywanie przez Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Sulejówku pozycji dominującej na lokalnym rynku usług dostarczania wody i odprowadzania ścieków poprzez narzucanie nadmiernie wygórowanych opłat za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków i **nakazuje się zaniechania** stosowania ww. praktyki.

UZASADNIENIE

W dniu 9 marca 2000 r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynął wniosek (uzupełniony w dniu 12 kwietnia 2000 r.) Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Sulejówku (zwanej dalej Spółdzielnią lub Wnioskodawcą), o wszczęcie postępowania antymonopolowego w sprawie nakazania Miejskiemu Zakładowi Wodociągów i Kanalizacji w Sulejówku (zwanemu dalej MZWiK lub Zakładem) zaniechania praktyk monopolistycznych polegających na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku usług dostarczania wody i odprowadzania ścieków poprzez pobieranie nadmiernie wygórowanych opłat za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków (art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów - Dz. U. z 1999 r. Nr 52, poz. 547 ze zm.).

W uzasadnieniu podniesiono, iż na podstawie Uchwały Nr 195/XX/2000 Rady Miasta Sulejówek z dnia 11 lutego 2000 r. MZWiK zaczął stosować opłaty za świadczone usługi komunalne znacznie przewyższające dotychczasowe. W porównaniu do roku 1999 opłata za dostarczanie wody z wodociągu miejskiego wzrosła dla gospodarstw domowych z 1,30 zł/m³ do 2,00 zł/m³, co stanowi **wzrost o 53,8%**. Z kolei opłata za odprowadzanie ścieków do kanalizacji dla gospodarstw domowych wzrosła z 1,30 zł/m³ w roku 1999 do 3,00 zł/m³ w roku 2000, co stanowi **wzrost o 130,8%**.

Według Spółdzielni, Zakład posiadając na lokalnym rynku usług wodociągowo-kanalizacyjnych pozycję dominującą, jednostronnie narzuca odbiorcom wysokość opłat za świadczone usługi.

W odniesieniu do kwestionowanych opłat za wodę i ścieki ustalonych uchwałą Nr 195/XX/2000 Rady Miasta Spółdzielnia podnosi, iż ich wysokość nie wynika z rachunku ekonomicznego. Kwestionowana podwyżka opłat znacznie przewyższa też poziom

planowanej inflacji. Podkreśla, że rozumie fakt wzrostu kosztów świadczenia usług dostawy wody i odprowadzania ścieków, nie zgadza się jednak na podwyżki tak drastyczne i nieuzasadnione.

Spółdzielnia podkreśla, iż ani MZWiK, ani Rada Miasta (zatwierdzająca stosowane przez MZWiK opłaty) nie udostępniły na jej prośbę kalkulacji, która stanowiłaby podstawę podwyżki opłat.

Wnioskodawca kwestionuje również postanowienia umowne, z których wynika, że zmiana opłat, ustalanych przez Radę Miasta, nie stanowi wypowiedzenia warunków umowy z MZWiK. Twierdzi, iż ww. postanowienia wyczerpują dyspozycje art. 5 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy, w myśl którego praktykę monopolistyczną stanowi nadużycie pozycji dominującej na rynku poprzez narzucanie uciążliwych warunków umów, przynoszących przedsiębiorcy narzucającemu te warunki nieuzasadnione korzyści, a także art. 5 ust. 1 pkt 8 ww. ustawy, który stanowi, iż praktyką monopolistyczną jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku poprzez stwarzanie konsumentom uciążliwych warunków dochodzenia swoich praw.

Spółdzielnia podnosi także, iż wojskowe osiedle mieszkaniowe przy Pl. Czarnieckiego w Sulejówku (zwane dalej: osiedlem WAM) korzysta z usług odprowadzania ścieków bezpłatnie.

MZWiK uznał zarzuty za nieuzasadnione, stwierdzając, że opłaty pobierane za usługi dostarczania wody i odprowadzania ścieków nie mają charakteru cen nadmiernie wygórowanych.

W piśmie z dnia 2 czerwca 2000 r. Zakład podniósł, że – jako jednostka budżetowa Miasta – nie decyduje samodzielnie o wysokości opłat za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków. Kwestionowane przez Wnioskodawcę opłaty obowiązują na mocy Uchwały Nr 195/XX/2000 Rady Miasta z dnia 11 lutego 2000 r. i przyjęte zostały po konsultacji MZWiK z Zarządem Miasta. Podkreślił też, że – wbrew zarzutom Spółdzielni o braku kalkulacji dla spornych opłat za wodę i ścieki – przedstawił Radzie Miasta „Projekt Planu na 2000 rok”, który stał się podstawą prac odpowiedniej komisji Rady Miasta.

MZWiK wyjaśnił jednocześnie, że podwyżka cen wody i ścieków została wymuszona zaprzestaniem dotowania MZWiK przez Miasto. Wobec faktu, iż do miejskiej sieci wodociągowej podłączonych jest mniej niż 50% mieszkańców, Miasto rozpoczęło bowiem realizację inwestycji w zakresie rozbudowy przedmiotowej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Na zwiększenie wysokości opłat duży wpływ miało także wprowadzenie od 2000 r. podatku VAT od usług wodno-kanalizacyjnych.

Ustosunkowując się do zarzutu niepobierania opłat za usługi kanalizacyjne dla osiedla WAM, MZWiK stwierdził, że opisane przez Wnioskodawcę praktyki nie mają miejsca. MZWiK nie świadczy bowiem mieszkańcom terenów wojskowych usług oczyszczania ścieków lecz przyjmuje do sieci „ścieki” już oczyszczone przez WAM. Są one następnie skutecznie wykorzystywane w procesie oczyszczania ścieków przyjmowanych od pozostałych mieszkańców Sulejówka (pismo MZWiK z dnia 2 czerwca 2000 r.).

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, pismem z dnia 19 sierpnia 2000 r., zawiadomił strony o wszczęciu na wniosek Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Sulejówku postępowania antymonopolowego w sprawie nakazania Miejskiemu Zakładowi Wodociągów i Kanalizacji w Sulejówku zaniechania praktyk monopolistycznych polegających na pobieraniu nadmiernie wygórowanych opłat za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków, co narusza art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów.

Odnośnie pozostałych zarzutów Spółdzielni dotyczących kwestii charakteru opłat za usługi świadczone przez MZWiK i zasad ich zmian, określonych w umowie, Prezes Urzędu uznał, iż nie znajdują one uzasadnienia wobec obowiązującego stanu prawnego. Uprawnienie Rady Miasta do określania w uchwałach wysokości opłat za usługi komunalne wynika bowiem bezpośrednio z przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 1997 r. Nr 9, poz. 43 ze zm.). W myśl art. 4 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego postanawiają o wysokości cen i opłat albo o sposobie ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej jednostek samorządu terytorialnego.

MZWiK ustosunkowując się do zawiadomienia o wszczęciu postępowania antymonopolowego, nie zgodził się z zarzutem. Podniósł ponownie, że jako jednostka organizacyjna Miasta Sulejówka nie może być uznany za przedsiębiorcę pobierającego nadmiernie wygórowane opłaty za dostarczaną wodę i odprowadzane ścieki, gdyż organem faktycznie ustalającym wysokość ww. opłat jest Rada Miasta. W tym aspekcie zaakcentował, że przy uchwalaniu opłat za usługi świadczone przez MZWiK, Rada Miasta brała wprawdzie pod uwagę przedstawiony jej „Projekt Planu na 2000 rok”, ale proponowane przez Zakład wysokości opłat zostały przez nią zmienione (pismo z dnia 11 września 2000 r. oraz pismo z dnia 20 grudnia 2000 r.)

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił, co następuje.

Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Sulejówku został powołany uchwałą Rady Miasta Sulejówka Nr 202/XXVII/96 z dnia 18 lipca 1996 r. jako wyodrębniona jednostka organizacyjna Miasta – zakład budżetowy w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania komunalnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Mieście Sulejówku (§ 4 ust. 1 Statutu Miejskiego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Sulejówku – załącznika do uchwały Rady Miasta Nr 213/XXVIII/96 z dnia 5 września 1996 r.).

MZWiK wykonuje zadania o charakterze użyteczności publicznej, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych (art. 1 ust. 1 ustawy o gospodarce komunalnej).

Zakład realizuje swoje zadania poprzez:

- 1) Prowadzenie działalności eksploatacyjnej obiektów wodociągowych i kanalizacyjnych wraz z sieciami.
- 2) Produkcję wody pitnej oraz odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków z zachowaniem uwarunkowań technologicznych i zasad podanych w dokumentacji techniczno-ruchowej eksploatowanych obiektów.
- 3) Planowe płukanie i usuwanie awarii sieci wodociągowej oraz jej dezynfekcję i utrzymywanie w sprawności technicznej zasuw i hydrantów.
- 4) Czyszczenie sieci kanalizacyjnej i usuwanie zatorów.
- 5) Prowadzenie remontów bieżących oraz przywracanie zdolności produkcyjnej maszyn i urządzeń.
- 6) Wykonywanie usług w zakresie rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz przyłączy i przykanalików.
- 7) Eksploatację punktu zlewnego dla wozów asenizacyjnych.
- 8) Świadczenie usług w zakresie eksploatacji sieci oraz obiektów wodociągowych i kanalizacyjnych, a także w zakresie prac warsztatowych, remontowych i transportowych.

- 9) Sprawowanie nadzoru i dokonywanie odbiorów częściowych i końcowych urządzeń i obiektów realizowanych na rzecz Miasta i odbiorców sieci, a wchodzących w zakres działalności Zakładu.
- 10) Zawieranie umów i prowadzenie rozliczeń finansowych z odbiorcami w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Jako komunalny zakład wodno-kanalizacyjny MZWiK zawiera umowy o świadczenie usług wodno-kanalizacyjnych. Jednym z jego kontrahentów jest Spółdzielnia, na której rzecz świadczy ww. usługi na podstawie umów „o dostarczanie wody” i „na odbiór ścieków”.

Umowa Nr 643/98 o dostarczanie wody została zawarta pomiędzy stronami w dniu 27 października 1998 r. W myśl § 1 ww. umowy – umowa określa warunki dostawy wody z urządzeń zaopatrzenia w wodę eksploatowanych przez usługodawcę i zasady rozliczania należności za świadczenia będące jej przedmiotem. Natomiast stosownie do § 2 ust. 1 ww. umowy, do obowiązków usługodawcy należy: dostarczanie w sposób ciągły wody do nieruchomości, będącej w zarządzie usługobiorcy zgodnie z warunkami technicznymi przyłączenia, o ciśnieniu umożliwiającym normalne użytkowanie wody i na zasadach określonych w obowiązujących przepisach z przeznaczeniem na cele określone w § 3 umowy w ilości 800 m³ miesięcznie, o jakości badanej u wylotu za wodomierzem przed zaworem głównym, odpowiadającej wymogom wynikającym z obowiązujących przepisów.

MZWiK świadczy Spółdzielni usługi odprowadzania ścieków na podstawie zawartej w dniu 8 stycznia 1999 r. umowy Nr 14/K/1-2-3/232-233-234/99 na odbiór ścieków

Wysokość opłat za usługi świadczone przez komunalny zakład budżetowy, działający w celu zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty lokalnej w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, określa w uchwale organ stanowiący Miasta.

Stosownie do ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 1996 r., Nr 13, poz. 74 ze zm.), do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. W szczególności do zadań własnych gminy należą sprawy wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz (art. 7 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy). Z kolei w myśl art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o gospodarce komunalnej, organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego postanawiają o wyborze sposobu prowadzenia i form gospodarki komunalnej. Gospodarka komunalna może być prowadzona przez jednostki samorządu terytorialnego w szczególności w formach: zakładu budżetowego lub spółek prawa handlowego (art. 2 ww. ustawy).

W myśl przytaczanego już art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o gospodarce komunalnej, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego postanawiają o wysokości cen i opłat albo o sposobie ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej jednostek samorządu terytorialnego. Uprawnienia powyższe mogą być powierzone przez organy stanowiące samorządu terytorialnego zarządom jednostek komunalnych.

Ponadto, stosownie do przepisu art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym, dla rady gminy jako organu stanowiącego gminy, zastrzeżone jest podejmowanie uchwał w sprawie podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach. Przepis ten daje radzie podstawę, w granicach określonych ustawą o gospodarce komunalnej, do ustalania opłat za wodę i ścieki wprowadzane do urządzeń komunalnych.

W oparciu o powyższe przepisy, Rada Miasta określa wysokość opłat za usługi wodno-kanalizacyjne świadczone przez MZWiK usługobiorcom na podstawie zawartych umów cywilno-prawnych.

Zmiany wysokości opłat za ww. usługi w Sulejówku w latach 1997-1999 opisuje poniższa tabela.

	1997 r.	1998 r.	1999 r.
cena za m³ dostarczonej wody	0,80 zł	1,20 zł	1,30 zł
cena za m³ ścieków wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej	—	—	1,30 zł

Tabela 1: Kształtowanie się opłat za usługi wodno-kanalizacyjne świadczone przez MZWiK w latach 1997-1999.

Zmiany wielkości rzeczywistych kosztów świadczenia ww. usług w Sulejówku w latach 1997-1999 obrazuje Tabela 2.

	1997 r.	1998 r.	1999 r.
koszt rzeczywisty m³ dostarczonej wody	3,21 zł	2,55 zł	1,57 zł
koszt rzeczywisty m³ ścieków wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej	—	—	2,04 zł

Tabela 2: Kształtowanie się rzeczywistych kosztów usług wodno-kanalizacyjnych świadczonych przez MZWiK w latach 1997-1999.

W latach 1997-1999 Miasto przekazywało Zakładowi dotacje, które stanowiły odpowiednio:

- 1997 r.** - ok. 64% rzeczywistego kosztu ww. usług,
- 1998 r.** - 37,14% rzeczywistego kosztu ww. usług,
- 1999 r.** - 35,39% rzeczywistego kosztu ww. usług

(pismo MZWiK z dnia 2 czerwca 2000 r.).

Zgodnie z zasadami gospodarki finansowej zakładów budżetowych, określonymi w ustawie z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 ze zm.), podstawą gospodarki finansowej zakładu budżetowego jest roczny plan finansowy, obejmujący przychody i wydatki, stanowiące koszty działalności, oraz stan środków obrotowych i rozliczenia z budżetem jednostki samorządu terytorialnego (art. 19 ust. 6 ww. ustawy).

Plan finansowy zakładu budżetowego wchodzi w skład budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 109 ust. 2 pkt 1 lit. a) ustawy o finansach publicznych). Zgodnie z art. 109 ust. 1 w zw. z art. 122 powoływanej wyżej ustawy, plan finansowy komunalnego zakładu budżetowego jest uchwalany przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego w formie uchwały budżetowej na rok budżetowy przed rozpoczęciem roku budżetowego, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach – nie później niż do dnia 31 marca roku budżetowego.

Jak wyjaśnił Zakład w piśmie z dnia 11 czerwca 2001 r., jedynym opracowaniem w sprawie rocznego planu finansowego MZWiK był „Projekt planu na 2000 rok” przedłożony Radzie Miasta w dniu 27 września 1999 r. Na owy projekt planu finansowego złożyły się następujące materiały:

1. Korespondencja między MZWiK a Referatem Finansowym Urzędu Miejskiego w Sulejówku w sprawie złożenia projektu planu finansowego MZWiK na rok 2000;
2. Struktura organizacyjna MZWiK;
3. Koszty, w tym:
 - koszty MZWiK wynikające ze struktury zatrudnienia,
 - założenia planu kosztów na rok 2000,
 - plan kosztów na rok 2000 w porównaniu do kosztów w II półroczu 1999 r.,
 - fundusz na remonty i naprawy główne eksploatowanych obiektów,
 - zestawienie kosztów na rok 2000,
 - zakupy inwestycyjne Urzędu Miasta na rzecz MZWiK;
4. Planowane dochody MZWiK w roku 2000;
5. Zestawienie realnych cen za wodę i ścieki w trzech wariantach: (1) z uwzględnieniem dotacji Miasta i bez dochodów ze ścieków z terenów wojskowych, (2) z uwzględnieniem dochodów ze ścieków z terenów wojskowych i dotacji Miasta, (3) z uwzględnieniem dotacji Miasta i bez dochodów ze ścieków z terenów wojskowych;
6. Zestawienie proponowanych opłat za wodę w trzech wariantach: (1) z uwzględnieniem dotacji Miasta i bez dochodów ze ścieków z terenów wojskowych, (2) z uwzględnieniem dochodów ze ścieków z terenów wojskowych i dotacji Miasta, (3) z uwzględnieniem dotacji Miasta i bez dochodów ze ścieków z terenów wojskowych;
7. Obowiązujący od 1 stycznia 2000 r. cennik opłat MZWiK za usługi inne niż dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków;
8. Zestawienie zadań inwestycyjnych Miasta Sulejówka niezbędnych dla MZWiK.

Stosownie do wytycznych Miasta, ww. „Projekt planu na 2000 rok” opracowano w ten sposób, by uwzględnić różne warianty finansowania MZWiK przez Miasto. Wysokość dochodów, a przez to wysokość opłat za wodę i ścieki określono: (1) bez dochodów ze ścieków z terenów wojskowych, ale z dotacją Miasta, (2) z uwzględnieniem dochodów ze ścieków z terenów wojskowych i dotacji Miasta, (3) z uwzględnieniem dotacji Miasta i bez dochodów ze ścieków z terenów wojskowych. Na podstawie uzgodnień dyrekcji MZWiK i przedstawicieli Miasta, możliwą dotację przedmiotową Miasta do bieżącej działalności MZWiK określono na 200.000 zł (Notatka służbowa z uzgodnień dotyczących założeń do budżetu MZWiK Sulejówek na 2000 r. – zał. 1.5. do „Projektu planu na 2000 rok”). Planowane dochody w „Projekcie planu na 2000 rok” uzależniono od przekazania przez Miasto dotacji przedmiotowej.

W konsekwencji MZWiK opracował trzy warianty opłat za wodę i ścieki odprowadzane do kanalizacji w roku 2000, które przedstawia poniższa tabela.

WARUNKI FINANSOWANIA	Proponowane opłaty		proponowane opłaty (część kosztów pokrywana z dochodów Działu Technicznego)	
	Woda	ścieki komunalne	Woda	ścieki komunalne
Bez dotacji Miasta i dochodów ze ścieków z terenów wojskowych	2,70 zł/m ³	2,70 zł/m ³	2,40 zł/m ³	3,00 zł/m ³
z uwzględnieniem dochodów ze ścieków z terenów wojskowych i dotacji Miasta w wysokości 200.000 zł	2,20 zł/m ³	2,20 zł/m ³	2,00 zł/m ³	2,40 zł/m ³
bez dochodów ze ścieków z terenów wojskowych, ale z uwzględnieniem dotacji przedmiotowej Miasta	2,00 zł/m ³	2,10 zł/m ³	2,00 zł/m ³	2,10 zł/m ³

w wysokości 200.000 zł				

Tabela 3. Zestawienie proponowanych opłat za wodę pobieraną z urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę i za ścieki wprowadzane do zbiorczych urządzeń kanalizacji w roku 2000 (na podstawie „Projekt planu na 2000 rok”).

W dniu 15 listopada 1999 r. uchwalony został projekt budżetu Miasta na rok 2000, który nie uwzględniał dotacji przedmiotowej dla MZWiK. Przewidziano natomiast dotację inwestycyjną w wysokości 89.000 zł z przeznaczeniem na zakup pomp, agregatu, komputera i kserografu. Tym samym plan finansowy Zakładu został określony na 1.080.000 zł z uwzględnieniem powyższej dotacji (pismo Miasta do MZWiK z dnia 21 listopada 1999 r.).

Uchwalony przez Miasto dla Zakładu plan finansowy na rok 2000 różnił się od założeń przedstawionych przez MZWiK w „Projekcie planu na 2000 rok”. Miasto pominęło koszty remontów urządzeń niezbędnych – w opinii MZWiK – do bieżącej pracy oraz koszty zatrudnienia (pismo MZWiK do Miasta z dnia 24 listopada 1999 r. – załącznik do pisma MZWiK z dnia 11 czerwca 2001 r.).

Także opłaty za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków w roku 2000 uchwalone przez Radę Miasta na podstawie „Projekt planu na 2000 rok” przyjęto w innej wysokości niż proponowane przez MZWiK (pismo MZWiK z dnia 20 grudnia 2000 r.). Uchwałą nr 167/XVII/99 z dnia 26 listopada 1999 r. Rady Miasta Sulejówka wysokość tych opłat określona została następująco:

- (1) za wodę pobraną z sieci wodociągowej: **2,50 zł/m³**,
- (2) za ścieki wprowadzane do sieci kanalizacyjnej: **3,00 zł/m³**,

Wysokość powyższych cen zakwestionowała Spółdzielnia. W piśmie z dnia 20 grudnia 1999 r. do Starosty Powiatu Mińsk Mazowiecki podniosła, iż w jej ocenie określona ww. uchwałą wysokość opłat może wynikać z niewykonania w pełni przez MZWiK *założonych planów inwestycyjnych budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej* w roku poprzednim oraz wstrzymaniem dotacji (por. załącznik do pisma MZWiK z dnia 10 kwietnia 2000 r.).

Wobec wniosku Spółdzielni o zmniejszenie wysokości opłat za usługi świadczone przez MZWiK, Rada Miasta, Uchwałą nr 195/XX/2000 z dnia 11 lutego 2000 roku, skorygowała wysokość opłat za ww. usługi. Dla gospodarstw domowych i gminnych jednostek organizacyjnych ustalono opłatę na poziomie **2,00 zł/m³** za dostawę wody i **3,00 zł/m³** za odprowadzanie ścieków wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej, a dla pozostałych podmiotów ustalono opłatę w wysokości **2,50 zł/m³** za dostawę wody i **3,50 zł/m³** za odprowadzanie ścieków.

Wysokości ww. opłat ustalona została bez ekonomicznego uzasadnienia. Na żądanie Prezesa Urzędu przekazania kalkulacji stanowiącej podstawę do ustalenia ww. opłat MZWiK stwierdził jedynie, że nie występował do Miasta o zmianę wysokości opłat (pismo MZWiK z dnia 17 kwietnia 2001 r.). Wskazał, że jedynym dokumentem przedstawionym Radzie Miasta w związku z planowaniem opłat za usługi wodno-kanalizacyjne wprowadzanych w 2000 roku był powoływany wyżej „Projekt planu na rok 2000” (pismo Zakładu z dnia 11 czerwca 2001 r.).

W ocenie Spółdzielni sposób sporządzenia „Projekt planu na rok 2000” nie pozwala na rzetelne skalkulowanie wysokości opłat za wodę i ścieki. W jej opinii wadliwie przyjęto w nim do kalkulacji jednostkowej jako podstawę planowane koszty MZWiK w II półroczu 1999 r. Zdaniem Wnioskodawcy daje to *wyższą podstawę kalkulacji z uwagi na inflację, a także stwarza korzystniejsze relacje kosztów, bowiem – jak powszechnie wiadomo – wydatki budżetowe w drugim półroczu są z reguły wyższe niż w pierwszym*. W ocenie Wnioskodawcy

podany wyżej sposób, w jaki MZWiK dokonał kalkulacji kosztów nie uwzględnia tego, że *do tego typu kalkulacji praktyki planistyczne stosowane przy opracowaniach budżetowych na każdym szczeblu przyjmują dane na podstawie przewidywanego wykonania kosztów za cały rok przy uwzględnieniu wykonania kosztów za I półrocze, lub gdy to jest możliwe za trzy kwartały*. Wnioskodawca podkreślił, że kwestionowany projekt planu finansowego został przedłożony Radzie Miasta w dniu 27 września 1999 r., kiedy już znane były wyniki finansowe zakładu za I półrocze 1999 r. (pismo Wnioskodawcy z dnia 14 lipca 2000 r.).

Pomimo wielokrotnych wystąpień Urzędu (zawiadomienie o wszczęciu postępowania z dnia 19 sierpnia 2000 r., pismo z dnia 30 listopada 2000 r., pismo z dnia 26 stycznia 2001 r.), MZWiK nie ustosunkował się merytorycznie do ww. opinii. Wyjaśnił jedynie, iż *MZWiK jako podstawę do opracowania projektu planu na 2000 r. przyjął założenia wynikające z wytycznych i zaleceń Burmistrza Miasta* (pismo MZWiK z dnia 11 września 2000 r.).

W toku postępowania Miasto akcentowało, że obowiązujące przepisy prawa nie nakładają na organy samorządu terytorialnego obowiązku dokonywania kalkulacji opłat za wodę pobieraną z urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę i ścieki wprowadzane do zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych. Kwestie dotyczące ustalania opłat za wodę i wprowadzanie ścieków reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 1996 r. w sprawie urządzeń zaopatrywania w wodę i urządzeń kanalizacyjnych oraz zasad ustalania opłat za wodę i wprowadzanie ścieków (Dz. U. Nr 151, poz. 716 ze zm.). Tymczasem – jak podniosło Miasto – ww. rozporządzenie nie ma zastosowania do opłat za wodę i ścieki ustalanych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 kwietnia 1999 r. (Dz. U. Nr 36, poz. 356) § 3 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia, odnoszący jego przepisy do opłat ustalanych przez odpowiednie organy samorządu terytorialnego uznany został za niekonstytucyjny i tym samym utracił moc prawną. Tym samym powoływane rozporządzenie nie może być stosowane do opłat ustalanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Wskazując na konstytucyjną zasadę samodzielności samorządu terytorialnego i wymóg regulacji obowiązków jednostek samorządu terytorialnego przez akty prawne o randze co najmniej ustawy, Trybunał Konstytucyjny odmówił konstytucyjności zapisowi przedmiotowego rozporządzenia (a więc aktu prawnego najniższego w hierarchii powszechnie obowiązujących aktów prawnych ustalonej w art. 87 obowiązującej Konstytucji), który ingerował w wykonywanie przez samorząd terytorialny jego praw własności (pismo Miasta z dnia 23 kwietnia 2001 r.).

Miasto przedstawiło również informacje, że decyzję o zawieszeniu dotacji do bieżącej działalności MZWiK i przeznaczeniu tych środków na finansowanie inwestycji wodno-kanalizacyjnych na terenie Sulejówka podjęto *dla należytego wypełniania zadań własnych Miasta z zastosowaniem zasad gospodarności oraz równego i sprawiedliwego traktowania grup społecznych o przeciwstawnych interesach, w tym przypadku członków Spółdzielni Mieszkaniowej z jednej strony i mieszkańców nie korzystających jeszcze z miejskich urządzeń wodno-kanalizacyjnych z drugiej* (pismo Miasta z dnia 20 grudnia 2000 r.). Miasto uzasadniało zawieszenie dotacji do cen usług MZWiK koniecznością przeznaczenia uzyskanych w ten sposób środków na rozbudowę sieci wodociągowej. Miasto podkreślało, że inwestycje te realizowane były z założeniem, że zwiększenie ilości odbiorców usług MZWiK zmniejszy jednostkowe koszty funkcjonowania miejskiej sieci wodno-kanalizacyjnej (pismo Miasta z dnia 5 kwietnia 2000 r.). Inaczej w tej kwestii wypowiedział się MZWiK stwierdzając, iż ilość odbiorców wody, a tym samym ilość sprzedawanej wody, nie rośnie wprost proporcjonalnie do ilości środków przeznaczonych na inwestycje. Także realizowane w roku 1999 i 2000 inwestycje nie zakładały zmniejszenia rzeczywistych kosztów

świadczonych usług poprzez zwiększenie ilości odbiorców. Ich celem była *poprawa kultury pracy sieci* (pismo MZWiK z dnia 13 lutego 2001 r.).

W kwestii finansowania z budżetu MZWiK inwestycji wodociągowo-kanalizacyjnych na terenie Sulejówka Prezes Urzędu ustalił, co następuje.

Stosownie do załącznika B sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Miasta Sulejówek za 2000 r. (Dz. 70, rozdz. 7011), w roku 2000 – ze środków z dotacji Miasta – MZWiK zrealizował następujące inwestycje:

- zaprojektowanie, zakup i budowa automatycznej stacji zlewczej na terenie Oczyszczalni Ścieków,
- zakup, dostawa i montaż filtra dla stacji uzdatniania wody,
- zaprojektowanie i wykonanie rurociągu technologicznego od studni głębinowej do budynku Stacji Uzdatniania Wody.

Koszt ww. inwestycji wyniósł 529.940 (załącznik do pisma Miasta z dnia 9 kwietnia 2001 r.).

W toku postępowania ustalono, iż Miasto w roku 2000 nie zaprzestało dotowania Zakładu. Wprawdzie w dniu 21 stycznia 2000 r. Rada Miasta Sulejówka przyjęła Uchwałę Nr 188/XIX/2000, sankcjonującą zaprzestanie dotowania MZWiK (pismo MZWiK z dnia 2 czerwca 2000 r.), jednakże Uchwałą Nr 260/XXVI/2000 z dnia 31 sierpnia 2000 r. Rada Miasta przekazała do budżetu MZWiK 530.000 zł dotacji inwestycyjnej na ww. inwestycje miejskie, do realizacji przez MZWiK Sulejówek.

Jak wynika z powołanych wyżej informacji i danych w latach 1998-2000 procentowy udział dotacji Miasta w przychodach MZWiK nie zmienił się znacząco.

Rok	Przychód MZWiK	wysokość dotacji Miasta	procentowy udział dotacji Miasta w przychodzie MZWiK
1998	705.243 zł	180.000	25%
1999	897.291 zł	219.600	24%
2000	1.623.563 zł	364.490	22,4%

Tabela 4. Kształtowanie się udziału dotacji Miasta w przychodzie MZWiK w latach 1998-2000 (na podstawie „Zestawienia sprzedaży usług wodno-kanalizacyjnych MZWiK Sulejówek w latach 1998-1999 i planowanych w 2000 r.” (załącznik do pisma MZWiK z dnia 2 czerwca 2000 r.) oraz Uchwały Nr 107/W/01 Składu Orzekającego Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie z dnia 9 kwietnia 2001 roku).

Dotacje Miasta w 2000 r. miały charakter dotacji celowej i służyły realizacji planów inwestycyjnych w zakresie rozbudowy sieci wodno-kanalizacyjnej (por.: Uchwała Nr 107/W/01 Składu Orzekającego Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie z dnia 9 kwietnia 2001 roku).

W opinii Spółdzielni pomimo zawieszenia dotacji do bieżącej działalności MZWiK, nie przyspieszono inwestycji służących rozbudowie miejskiej sieci wodno-kanalizacyjnej. Wnioskodawca przywołał też fakt niezrealizowania przez Miasto zadań inwestycyjnych w 1999 r., na skutek czego nie doszło – w jego opinii – do przyłączenia do sieci wodno-kanalizacyjnej większej liczby odbiorców, a tym samym niemożliwe stało się zwiększenie

sprzedaży usług w zakresie dostawy wody w rozmiarach pozwalających na obniżenie ich jednostkowych kosztów (pismo z dnia 15 lutego 2001 r.).

W toku postępowania Prezes Urzędu dokonał również ustaleń w aspekcie wysokości opłat za dostawę wody i odprowadzanie ścieków stosowanych przez przedsiębiorców działających na innych rynkach lokalnych w 2000 roku, a prowadzących tożsame do MZWik rodzaj działalności. W tym celu Prezes Urzędu zwrócił się do Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie” w Bydgoszczy oraz bezpośrednio do 23 przedsiębiorców świadczących usługi wodno-kanalizacyjne na terenie województwa mazowieckiego w miastach o liczbie mieszkańców od 10.000 do 25.000 osób.

Wysokość opłat za dostawę wody i odprowadzanie ścieków stosowane przez ww. przedsiębiorców obrazuje poniższa tabela.

PRZEDSIĘBIORCA	OPŁATY ZA DOSTAWĘ WODY*			OPŁATY ZA ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW*			DOTACJE do usług
	Gospodarstwa domowe (w zł)	Inni odbiorcy (w zł)	sprzedaż (w m ³)	Gospodarstwa domowe (w zł)	inni odbiorcy (w zł)	sprzedaż (w m ³)	
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Garwolin	2,20	2,54	789.644	2,78	3,21	666.982	Brak dotacji do usług
Łosickie Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „KOM-GAZ” Łosice	1,61	1,77	315.200	2,40	2,40	142.000	-,,-
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Mińsk Mazowiecki	1,75-I 1,87-II-VII 2,05-VII-XII	2,86-I 3,06-II-VII 3,37-VII-XII	264.000	1,60-I 1,71 II-VII 2,92-VII-XII	2,73-I 2,93-II-VII 3,21-VIII-XII	1.672.000	-,,-
Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. Ostrowia Mazowiecka	1,07 I-II 1,28 III-XII	1,07 I-II 1,28 III-XII	971.800	0,75 I-II 1,18 III-XII	1,28 I-II 2,14 III-XII	1.218.200	-,,-
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Płońsk	1,38 I-VI 1,54 VII-XII	1,63 I-VI 1,79 VII-XII	1.118.681	2,40 I-VI 2,68 VII-XII	2,78 I-VI 3,06 VII-XII	906.165	-,,-
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Pułtusk	1,34	1,34	910.000	2,16	2,16	716.000	-,,-
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „EMPEGEK” Sp. z o.o. Sierpc	1,73	1,98	851.000	1,55	3,72	1.228.000	-

Przedsiębiorstwo Usług Inżynieryjno-Komunalnych Sp. z o.o. Sokołów Podlaski	1,55	1,88	1.381.347	1,56	2,60	1.361.981	-,-
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Węgrów	1,39 I-II 1,53 III-XII	1,39 I-II 1,61 III-XII	385.000	1,39 I-II 1,53 III-XII	2,68 I-II 3,02 III-XII	756.066	-,-
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Wyszków	1,48	1,48 I-IV 1,55 V-XII	1.283.539	1,48 I-IV 1,70 V-XII	1,48 I-IV 1,70 V-XII	1.038.688	-,-
Zakład Wodociągów i Kanalizacji Zakład Budżetowy Białobrzegi	1,50	1,82	385.397	1,77	2,09	200.918	-,-
Zakład Wodociągów i Kanalizacji Gminy Grodzisk Mazowiecki	1,50	1,80 2,10	1.483.893	1,50	2,11	2.490.000	-,-
Zakład Gospodarki Komunalnej w Kozienicach Kozienice	1,18	1,23	1.150.940	1,71	2,14	984.612	-,-
Zakład Budżetowy Wodociągów i Kanalizacji Łomianki	1,28 I-VII 1,75 VII-XII	1,28 I-VII 1,75 VIII-XII	228.458	1,6 I-VII 2,25 VIII-XII	1,6 I-VII 2,25 VIII-XII	262.135	-,-
Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji Maków Mazowiecki	1,31	1,60	431.700	1,43	2,06	473.400	-,-
Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Malkinia Górna	1,39	1,39	213.263	1,59	1,59	123.720	-
Zakład Budżetowy Wodociągów i Kanalizacji Nowy Dwór Mazowiecki	1,41	1,41 lub 1,55	1.000.000	1,64	1,64 lub 2,25	950.000	Gmina przeznaczona dotacje na pokrycie części kosztów oczyszczania ścieków oraz kosztów utrzymania punktu zlewnego i oczyszczanie nieczystości płynnych
Otwocki Zakład Wodociągów i Kanalizacji Otwock	1,50 I-VII 1,55 VIII-XII	1,82 I-VII 1,93 VIII-XII	1.861.016	1,61 I-VII 2,33 VIII-XII	2,25 I-VII 2,71 VIII-XII	2.695.882	Brak dotacji do usług

Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Przasnysz	1,18 I-II 1,28 III- XII	1,18 I-II 1,28 III- XII	821.618	0,98 I-II 1,10 III- XII	0,98 I- II 1,10 III-XII	808.362	-, -
Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Różan	1,15 I-II 1,23 III- VI 1,50 VII-XI	1,15 I-II 1,23 III- VI 1,50 VII-XII	118.177	1,04 I-II 1,11 III- VI 1,40 VII-XII	1,04 I- II 1,11 III-VI 1,40 VII- XII	78.018	-, -
Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji Wołomin	1,75	1,75	2,037.082	2,17	2,17	1.602.442	-
„Wodociągi i Kanalizacja” Sp. z o.o. Szydłowiec	1,28 I-V 1,39 VI- XII	1,71 I-V 2,03 VI- XII	568.316	1,07 I-V 1,34 VI- XII	1,61 I- V 2,35 VI-XII	463.204	-, -
Zakład Usług Komunalnych w Sochaczewie	1,30 I- III 1,50 IV- XII	1,30 I- III 1,50 IV- XII	2.000.000	1,30 I- III 1,50 IV- XII	1,30 I- III 1,50 IV-XII	1.150.000	-, -

* Wszystkie wskazane opłaty zawierają podatek VAT.

Tabela 5. Zestawienie wyników badań cen usług wodno-kanalizacyjnych stosowanych na lokalnych rynkach dostarczania wody i odprowadzania ścieków w miastach o liczbie mieszkańców od 10.000 do 25.000 na terenie województwa mazowieckiego w roku 2000.

W toku prowadzonego postępowania w dniu 1 kwietnia 2001 roku weszła w życie ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319). Zgodnie z art. 117 ww. ustawy traci moc ustawa z dnia 24 lutego 1990 roku o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów. W świetle art. 113 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów postępowania wszczęte na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 lutego 1990 roku o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów prowadzi się na podstawie przepisów niniejszej ustawy.

Biorąc powyższe pod uwagę Prezes Urzędu zawiadomił strony, iż wszczęte na wniosek Spółdzielni postępowanie antymonopolowe toczy się w sprawie stosowania przez MZWiK praktyk ograniczających konkurencję polegających na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku usług dostarczania wody i odprowadzania ścieków poprzez narzucanie nadmiernie wygórowanych opłat za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków, co stanowi naruszenie art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (pismo UOKiK z dnia 1 czerwca 2001 r.).

Mając na uwadze, że przedstawione w ramach niniejszego postępowania informacje i dokumenty stanowią materiał dowodowy wystarczający do oceny sprawy, pismem z dnia 7 sierpnia 2001 r., Prezes Urzędu zawiadomił strony o zakończeniu postępowania dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z materiałem zebrany w aktach postępowania.

Pismem z dnia 27 sierpnia 2001 roku MZWiK zakwestionował posiadanie przez siebie przymiotu strony toczącego się postępowania antymonopolowego. O stosowną opinię Miasto

zwróciło się do Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast (pismo Miasta z dnia 28 września 2001 r.)

Miasto pismem z dnia 15 października 2001 r. przekazało do UOKiK opinię Prezesa UMiRM. Prezes UMiRM stwierdził, iż kwestia ustalenia stron w postępowaniu antymonopolowym toczącym się przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie leży w jego kompetencji (pismo Prezesa UMiRM z dnia 5 października 2001 roku).

Po zapoznaniu się z materiałem dowodowym przedmiotowego postępowania, w tym danymi odnośnie wysokości opłat pobieranych przez przedsiębiorców świadczących usługi wodno-kanalizacyjne na terenie województwa mazowieckiego w miastach o liczbie mieszkańców od 10.000 do 25.000 osób, MZWiK dokonał analizy porównawczej ww. opłat, którą następnie przekazał celem jej włączenia do akt postępowania (pismo Zakładu z dnia 21 września 2001 r.). Wśród przedstawionych wniosków zawarł m.in. informacje, iż cena za usługę dostawy wody dla gospodarstw domowych jest o 31% wyższa od ceny przeciętnej z badanej grupy, natomiast cena za odprowadzanie ścieków stosowana przez MZWiK jest wyższa o 67 % od ceny przeciętnej.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców.

Przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości uznawane są przez ich nabywców za substytuty oraz oferowane są na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji (art. 4 pkt 8 ww. ustawy).

W przedmiotowej sprawie rynkiem właściwym pod względem przedmiotowym jest rynek usług dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Rynek ten ma charakter lokalny. Pod względem terytorialnym ograniczony jest do obszaru Miasta Sulejówka.

Siła rynkowa MZWiK działającego w warunkach monopolu naturalnego wynika z sieciowego charakteru świadczonych usług. Jest zatem faktem bezspornym, iż na lokalnym rynku usług dostarczania wody i odprowadzania ścieków Zakład posiada pozycję dominującą w rozumieniu art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zgodnie z tym przepisem, pozycja dominująca to pozycja przedsiębiorcy na rynku, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%.

Postępowanie antymonopolowe, podobnie jak każde inne postępowanie administracyjne, toczy się z udziałem osób mających przymiot strony w rozumieniu art. 28 k.p.a. Stosownie do brzmienia tego przepisu stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie, lub kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek. Natomiast zgodnie z art. 86 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stroną postępowania jest każdy, kto wnosi o wydanie decyzji w sprawie praktyk ograniczających konkurencję lub wobec kogo zostało wszczęte postępowanie o stosowanie praktyk ograniczających konkurencję lub naruszenie innych przepisów ustawy.

MZWik - przeciwko, któremu wystąpiła Spółdzielnia i przeciwko któremu zostało wszczęte postępowanie antymonopolowe - jako wyodrębniona jednostka organizacyjna Miasta – zakład budżetowy powołany w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania komunalnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Mieście Sulejówku (§ 4 ust. 1 Statutu Miejskiego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Sulejówku – załącznika do uchwały Rady Miasta Nr 213/XXVIII/96 z dnia 5 września 1996 r.) jest przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a zatem stroną niniejszego postępowania.

W myśl art. 4 pkt 1 lit. a) ww. ustawy przez przedsiębiorcę rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. – Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178 oraz z 2000 r. Nr 86, poz. 958 i Nr 114, poz. 1193), a także: osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej. Nie ulega wątpliwości, że MZWik, jako zakład budżetowy – jednostka organizacyjna Miasta Sulejówek, spełnia kryteria dla uznania go za przedsiębiorcę. Jednostkami organizacyjnymi, o jakich mowa w art. 4 pkt 1 lit. a) ww. ustawy są nieposiadające osobowości prawnej jednostki podległe gminie prowadzące działalność w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej w trybie ustawy o samorządzie gminnym, w tym zakłady budżetowe gmin (por.: S. Gronowski „Ustawa Antymonopolowa. Komentarz” Wyd. C.H. BECK Warszawa 1996, s. 34-35).

Dodatkowo należy podkreślić, iż – w myśl ustalonego orzecznictwa Sądu Antymonopolowego – nie ma istotnego znaczenia okoliczność, że wysokość sporem objętych opłat ustalana jest przez organ gminy. Opłaty te bowiem nie mają charakteru cen urzędowych w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 26 lutego 1982 r. o cenach (Dz. U. nr 27 z 1988, poz. 195 z późn. zm.) [...] Toteż w stosunkach cywilnoprawnych za prawidłowość opłat odpowiada dostawca (wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 10 maja 1993 r., sygn. akt XVII Amr 1/93).

Fakt, iż to MZWik jest stroną niniejszego postępowania w żadnym razie nie ogranicza praw Miasta Sulejówek, którego Zakład jest jednostką organizacyjną i działa w jego strukturze. Świadczy o tym dobitnie przebieg przedmiotowego postępowania, w którym Miasto aktywnie uczestniczyło składając do materiału dowodowego wyjaśnienia i informacje samodzielnie, jak i poprzez swoją jednostkę organizacyjną tj. MZWik.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów należy do dziedziny prawa publicznego, a prawo to ma na celu ochronę interesu ogólnospołecznego. Z art. 1 ust. 1 ww. ustawy wyraźnie wynika, że określa ona warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowane w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Ma ona zatem na celu ochronę interesu ogólnospołecznego, któremu muszą być podporządkowane partykularne interesy uczestników rynku. Publicznoprawny charakter ustawy oznacza, że nie wszystkie zachowania przedsiębiorców i ich związków, nawet formalnie podlegające literze prawa, uzasadniają uruchomienie przewidzianych przez nią instrumentów. Powinno to następować tylko wówczas, gdy w następstwie zachowań naruszających ustawę zagrożony jest interes ogólnospołeczny. Naruszenie zaś tego interesu ma miejsce wówczas, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, względnie gdy te działania wywołują na rynku inne niekorzystne zjawiska (por.: wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 24 stycznia 1991 r., sygn. akt XV Ama 8/90; S. Gronowski: Ustawa antymonopolowa. Komentarz, Warszawa 1996, s. 1-2).

O naruszeniu interesu publicznego w niniejszej sprawie świadczy niezbity fakt, iż skutkami działań MZWik tj. podwyżkami opłat za dostawę wody i odprowadzanie ścieków

dotknięci są wszyscy kontrahenci, korzystający z usług Zakładu. Skutki te więc dotyczą ogółu mieszkańców Sulejówka i nie są ograniczone ani do jednostek ani grupy usługobiorców.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów - pod zarzutem którego stosownie do żądania zawartego we wniosku prowadzono przedmiotowe postępowanie - za praktykę ograniczającą konkurencję uznaje się nadużywanie pozycji dominującej na rynku poprzez bezpośrednie lub pośrednie narzucanie nieuczciwych cen, w tym cen nadmiernie wygórowanych albo rażąco niskich, odległych terminów płatności lub innych warunków zakupu albo sprzedaży towarów.

Stosownie do art. 4 pkt 7 ww. ustawy, przez ceny rozumie się również opłaty o charakterze cen, marże handlowe, prowizje i narzuty do cen. Nie ulega wątpliwości, że opłaty pobierane od kontrahentów z tytułu świadczenia usług zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków stanowią ceny w rozumieniu ww. przepisu.

W świetle orzecznictwa Sądu Antymonopolowego opłaty za wodę i ścieki ustalane uchwałą organu stanowiącego samorządu terytorialnego mogą stanowić przedmiot oceny w postępowaniu antymonopolowym (por.: wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 26 lutego 1993 r., sygn. akt XVII Amr 35/92). Na ich ocenę pod kątem zgodności z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów nie ma wpływu okoliczność, iż ustalane są przez organ stanowiący samorządu terytorialnego. Jak stwierdza Sąd Antymonopolowy opłata pobierana od przedsiębiorców i gospodarstw domowych podlega kryteriom nadmiernie wygórowanej ceny. Przy czym „nie ma istotnego znaczenia kwestia ustalenia opłat przez radę gminy. Gdyby nawet tak nie było (...) pobierane opłaty z tego nie zatraciłyby charakteru cenowego w rozumieniu ustawy antymonopolowej” (wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 26 lutego 1993 r., sygn. akt: XVII Amr 35/92).

Przedmiot niniejszego postępowania stanowi zatem dokonanie oceny czy kwestionowane przez Spółdzielnię, a stosowane przez MZWiK wobec usługobiorców opłaty za dostawę wody i odprowadzania ścieków wprowadzone uchwałą Nr 195/XX/2000 Rady Miasta Sulejówek z dnia 11 lutego 2000 r. posiadają charakter cen nadmiernie wygórowanych w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z przytoczonym wyżej art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest narzucanie cen nadmiernie wygórowanych. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie przedstawia kryteriów ceny nadmiernie wygórowanej.

Przez cenę nadmiernie wygórowaną w rozumieniu ww. przepisu można rozumieć cenę narzuconą nabywcy przez przedsiębiorcę posiadającego pozycję dominującą na rynku, z racji posiadanej siły rynkowej rażąco zawyżoną w stosunku do wartości świadczenia (S. Gronowski „Ustawa Antymonopolowa. Komentarz” Wyd. C.H. BECK Warszawa 1996, s. 159).

Przy ocenie ceny nadmiernie wygórowanej orzecznictwo antymonopolowe dość sceptycznie odnosi się do kryteriów kosztowych (por.: np. wyroki Sądu Antymonopolowego z dnia 25 czerwca 1992 roku, sygn. akt XVII Amr; z dnia 19 listopada 1992 roku, sygn. akt XVII Amr 23/92). Podkreśla się, że przedsiębiorca ma trudne mu do udowodnienia możliwości w kalkulowania do ceny pozornych kosztów działalności. Kosztowe metody ustalania cen nie zachęcają do podnoszenia efektywności gospodarowania przez obniżanie cen. Dlatego orzecznictwo przy ocenie kryteriów ceny nadmiernie wygórowanej odchodzi od analizy kosztowej, obarczonej w dużej mierze uwarunkowaniami subiektywnymi danego przedsiębiorcy, na rzecz bardziej obiektywnych kryteriów porównawczych z cenami stosowanymi przez potencjalnych konkurentów na innych rynkach (S. Gronowski „Ustawa Antymonopolowa. Komentarz” Wyd. C.H. BECK Warszawa 1996, s.161).

Odejście od analizy kosztowej przy analizowaniu charakteru stosowanych przez MZWiK opłat, które zakwestionowała Spółdzielnia, w pełni uzasadniają opisane szczegółowo w niniejszej decyzji zasady ustalania wysokości opłat w Sulejówku. Uchwałą Rady Miasta z dnia 11 lutego 2000 roku wprowadzono bowiem opłaty, w wysokości, której nie potwierdza żadna z przygotowywanych przez MZWiK kalkulacji w żadnym z wielu wariantów (por. tabela 3).

Przyjęcie metody analizy porównawczej cen dla oceny charakteru opłat za usługi dostawy wody i odprowadzania ścieków w Sulejówku Prezes Urzędu uznał za słuszne także w aspekcie wywodów Wnioskodawcy trafnie kwestionujących sposób ustalania opłat za przedmiotowe usługi przez MZWiK. Zgodzić się należy z zastrzeżeniami Spółdzielni odnośnie „Projektu planu na rok 2000”, iż nie pozwala on na rzetelne skalkulowanie opłat za wodę i ścieki. Spółdzielnia zasadnie spostrzega, że przyjęcie do kalkulacji opłat na 2000 rok wyłącznie planowanych kosztów drugiego półrocza 1999 roku bez uwzględnienia chociażby kosztów faktycznie poniesionych w pierwszym półroczu 1999 roku, jeżeli nawet nie trzech kwartałów roku, wpływa na zawyżeniu planowanych opłat (pismo Spółdzielni z dnia 14 lipca 2000 r.).

Powyższe wywody Wnioskodawcy nie zostały w toku postępowania w żaden sposób zakwestionowane przez MZWiK mimo wielokrotnych wezwań Urzędu o przedstawienie wobec nich opinii, a wyjaśnienia MZWiK natury, że „jako podstawę do opracowania projektu planu na 2000 rok przyjął założenia wynikające z wytycznych i zaleceń Burmistrza Miasta” całkowicie potwierdzają przyjęte stanowisko.

W związku z powyższym, dla zbadania czy opłaty za usługi dostawy wody i odprowadzenia ścieków stosowane przez MZWiK w Sulejówku mają charakter cen nadmiernie wygórowanych, Prezes Urzędu musiał odwołać się do analizy porównawczej wysokości opłat stosowanych przez innych przedsiębiorców (por. Tabela 5. Zestawienie wyników badań cen usług wodno-kanalizacyjnych stosowanych na lokalnych rynkach dostarczania wody i odprowadzania ścieków w miastach o liczbie mieszkańców od 10.000 do 25.000 na terenie województwa mazowieckiego w roku 2000).

Prezes Urzędu mając na względzie konieczność zapewnienia porównywalności analizowanych opłat wybrał do grupy przedsiębiorstw wodno-kanalizacyjnych tzw. potencjalnych konkurentów MZWiK w Sulejówku, tych przedsiębiorców, którzy dostarczają wodę i odprowadzają ścieki w miastach od 10.000 do 25.000 mieszkańców. Uzasadnia to liczba mieszkańców miasta Sulejówek, która wynosi ok. 17.400 osób. Liczba mieszkańców stanowiła zatem pierwsze kryterium zapewnienia miarodajności dokonywanej analizy.

Już sama analiza wysokości opłat stosowanych przez ww. przedsiębiorców w aspekcie opłat ustalonych dla Sulejówka wskazuje na fakt, iż opłaty stosowane przez MZWiK są najwyższe lub należą do jednych z najwyższych w badanej próbie.

W tabeli poniżej ukazano wysokość opłat za przedmiotowe usługi stosowane przez MZWiK w Sulejówku w odniesieniu do opłaty minimalnej, maksymalnej i średniej (przeciętnej) w badanej grupie 23 przedsiębiorców.

	Wysokość opłat za dostawę wody		Wysokość opłat za odprowadzanie ścieków	
	gospodarstwa domowe	pozostali odbiorcy	gospodarstwa domowe	pozostali odbiorcy
MZWiK Sulejówek	2,00	2,50	3,00	3,50
Oplata minimalna	1,07	1,07	0,75	0,98
Oplata maksymalna	2,20	3,06	3,00	3,72
Oplata średnia (przeciętna)	1,47	1,67	1,69	2,13
MZWiK/opłata średnia (przeciętna)*	+36%	+49%	+77%	+64%

* Stosunek opłaty MZWiK do opłaty średniej (przeciętnej) stosowanej w badanej grupie dwudziestu trzech przedsiębiorców oraz MZWiK.

Tabela 6. Porównanie opłat za wodę i ścieki stosowanych przez MZWiK Sulejówek na podstawie Uchwały nr 195/XX/2000 Rady Miasta Sulejówka z dnia 11 lutego 2000 r. oraz dwudziestu trzech przedsiębiorców świadczących usługi wodno-kanalizacyjne w miastach o liczbie mieszkańców od 10.000 do 25.000 na terenie województwa mazowieckiego.

Jak wynika z powyższej tabeli opłaty stosowane przez MZWiK znacznie przewyższają opłaty przeciętne. Szczególnie wyraźne zawyżenie występuje przy opłacie za odprowadzanie ścieków stosowanej dla gospodarstw domowych. Opłata stosowana przez MZWiK jest wyższa o 77% od średniej opłaty za ww. usługę pobieranej wśród badanych przedsiębiorców świadczących usługi wodno-kanalizacyjne na terenie województwa mazowieckiego.

Analiza Tabeli 5 zamieszczonej w niniejszej decyzji pozwala na dokonanie dodatkowych ustaleń. W zakresie usług dostarczania wody, spośród wszystkich przedsiębiorców, tylko dwóch stosuje opłaty za wodę w stopniu nieznacznie wyższym niż MZWiK. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Garwolinie stosuje opłatę w wysokości 2,20 zł za m³ wody dostarczanej dla gospodarstw domowych (co stanowi 110% opłaty stosowanej przez MZWiK) i w wysokości 2,54 zł za m³ wody dostarczanej dla pozostałych odbiorców (co stanowi 101,6% opłaty stosowanej przez MZWiK). Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Mińsku Mazowieckim w ciągu roku zmieniało wysokość opłaty za dostarczanie wodę. W lutym 2000 r., kiedy Uchwałą nr 195/XX/2000 z dnia 11 lutego 2000 r. Rady Miasta Sulejówka wprowadzono kwestionowane opłaty MZWiK,) Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Mińsku Mazowieckim stosowało wyższą niż MZWiK opłatę za dostarczanie wody dla odbiorców innych niż gospodarstwa domowe, wynoszącą 3,06 zł za m³ wody. Od lipca 2000 r. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Mińsku Mazowieckim stosuje opłaty w wysokości odpowiednio 2,05 zł za m³ wody dostarczanej dla gospodarstw domowych (102,5% opłaty stosowanej przez MZWiK) i 3,37 zł za m³ wody dostarczanej dla pozostałych odbiorców (134,8% opłaty stosowanej przez MZWiK).

W zakresie usług odprowadzania ścieków, zaledwie jeden z dwudziestu trzech przedsiębiorców tj. Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „EMPEGEK” Sp. z o.o. w Sierpcu stosuje wobec odbiorców innych niż gospodarstwa domowe opłaty za odprowadzanie ścieków w wysokości 3,72 zł/m³, co stanowi 106,28% opłaty stosowanej przez MZWiK.

Żaden natomiast z dwudziestu trzech przedsiębiorców, których dane były podstawą przedmiotowej analizy nie pobiera opłat za odprowadzanie ścieków dla gospodarstw domowych wyższych niż MZWiK. Drugie w kolejności za MZWiK jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Garwolinie, u którego przedmiotowa opłata wynosi 2,78 zł za m³ (92% opłaty stosowanej przez MZWiK).

Jednakże dokonana powyżej analiza porównawcza opłat 23 przedsiębiorców świadczących usługi wodno-kanalizacyjne w małych miastach o liczbie mieszkańców od 10.000 do 25.000 osób z pewnością nie może zostać uznana za jedyną i wystarczającą dla oceny niniejszej sprawy. Jak sam przyznaje MZWiK, każdy z przedsiębiorców świadczących usługi wodno-kanalizacyjne posiada cechy, które ograniczają jego porównywalność z innymi przedsiębiorcami w aspekcie stosowania opłat o charakterze cen nadmiernie wygórowanych. (pismo MZWiK z dnia 27 sierpnia 2001 r.).

O konieczności zapewnienia wiarygodności zastosowanej analizy porównawczej cen wypowiedział się Sąd Antymonopolowy wskazując, iż należy zbadać, czy dostawcy, których ceny się porównuje, działają w zbliżonych (porównywalnych) warunkach (por. wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 7 października 1998 r., sygn. akt XVII Ama 45/96). Oczywiście jest, iż zbliżone (porównywalne) warunki to nie warunki takie same. Nie uznanie tej tezy prowadziłoby do niemożności dokonania analizy cen stosowanych przez dominanta rynkowego w aspekcie ceny nadmiernie wygórowanej.

Jak już wskazano wyżej pierwszym kryterium przydatnym w przedmiotowej analizie jest liczba mieszkańców miasta, w którym działa przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne. Kryterium to należy uznać za co najwyżej pomocnicze i przydatne w pierwszej fazie przeprowadzonego badania. Sama tożsamość rodzaju prowadzonej działalności i operowanie na rynkach porównywalnych w zakresie ilości odbiorców nie może bowiem stanowić podstawy uznania poszczególnych przedsiębiorców za porównywalnych. Przeprowadzając przedmiotowe badanie przyjęto za literaturę przedmiotu, iż wysokość kosztów ponoszonych przez przedsiębiorcę działającego w warunkach monopolu naturalnego maleje w stosunku do wielkości rynku. Przyjęcie takiej tezy potwierdza piśmiennictwo (por. M. Kulesza, M. Radwan-Rorhensches, J. Bobiński: Konkurencja a regulacja w działalności komunalnej, Warszawa 1995, s. 34).

W aspekcie powyższego jako najistotniejsze kryterium - świadczące o potencjale przedsiębiorstwa - wyłania się wielkość sprzedaży usług wodno-kanalizacyjnych.

Należy zauważyć, że wśród 23 zbadanych przedsiębiorców występuje znaczne zróżnicowanie wielkości sprzedaży usług wodno-kanalizacyjnych w 2000 roku (w zakresie usług dostarczania wody od 118.177 m³ do 2.000.000 m³ wody, a w zakresie usług odprowadzania ścieków od 78.018 m³ do 2.695.882 m³ ścieków rocznie). Biorąc pod uwagę wielkość sprzedaży MZWiK, którego sprzedaż usług w zakresie odprowadzania ścieków wyniosła 147.535 m³, a w odniesieniu do usług dostawy wody – 246.240 m³ w roku 2000 (zał. do pisma MZWiK z dnia 13 lutego 2001 r.), dla celów przedmiotowej analizy, wyodrębniono grupę małych przedsiębiorców o wielkości sprzedaży ww. usług nie sięgającej 500.000 m³ wody bądź ścieków rocznie.

Kryterium to pozwoliło na wyodrębnienie ośmiu przedsiębiorców o potencjale zbliżonym (porównywalnym) do potencjału MZWiK, z tym, że:

- w zakresie świadczenia usług kanalizacyjnych porównywalnych jest siedmiu następujących przedsiębiorców: Łosickie Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „KOM-GAZ” w Łosicach, Zakład Wodociągów i Kanalizacji – Zakład Budżetowy w Białobrzegach, Zakład Budżetowy Wodociągów i Kanalizacji w Łomiankach, Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Makowie Mazowieckim, Zakład Gospodarki

Komunalnej i Mieszkaniowej w Małkinii Górnej, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Różanie, „Wodociągi i Kanalizacja” Sp. z o.o. w Szydłowcu;

- w zakresie świadczenia usług wodociagowych porównywalnych jest siedmiu następujących przedsiębiorców: Łosickie Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „KOM-GAZ” w Łosicach, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Węgrowie, Zakład Wodociągów i Kanalizacji – Zakład Budżetowy w Białobrzegach, Zakład Budżetowy Wodociągów i Kanalizacji w Łomiankach, Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Makowie Mazowieckim, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Małkinii Górnej, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Różanie.

Kolejnym istotnym czynnikiem decydującym o porównywalności przedsiębiorców działających na rynku wodno-kanalizacyjnym jest ich zaawansowanie technologiczne. Zaawansowanie technologiczne jest także wykładnikiem struktury zatrudnienia, mogącej decydować o wysokości ponoszonych przez przedsiębiorcę kosztów. Znaczący w tej mierze jest typ eksploatowanej oczyszczalni ścieków. MZWiK w Sulejówku eksploatuje oczyszczalnię mechaniczno-biologiczną (pismo „Wstępne warunki wykorzystania terenu” – zał. do pisma MZWiK z dnia 20 grudnia 2000 r.). Natomiast spośród ośmiu wskazanych wyżej przedsiębiorców sześciu eksploatuje oczyszczalnię mechaniczno-biologiczną, dwóch pozostałych przedsiębiorców eksploatuje oczyszczalnię biologiczną BIOBLOK i oczyszczalnię mechaniczno-biologiczno-chemiczną. Prezes Urzędu uznał, że nikły stopień zróżnicowania zaawansowania technologicznego wskazanych wyżej przedsiębiorców nie ma znaczenia dla ich porównywalności.

Tak więc ośmiu ww. przedsiębiorców (po siedmiu dla każdej z grup) niewątpliwie działa w zbliżonych do MZWiK warunkach.

Kształtowanie się opłat za wodę pobieraną z urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę i za ścieki wprowadzane do zbiorczych urządzeń kanalizacji w grupie przedsiębiorców działających w warunkach możliwie zbliżonych do warunków działania MZWiK przedstawia poniższa tabela.

PRZEDSIĘBIORCA	OPŁATY ZA DOSTAWĘ WODY*		OPŁATY ZA ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW*	
	Gospodarstwa domowe (w zł/m ³)	pozostali odbiorcy (w zł/m ³)	gospodarstwa domowe (w zł/m ³)	pozostali odbiorcy (w zł/m ³)
Łosickie Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „KOM-GAZ” Łosice	1,61	1,77	2,40	
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. (Węgrów)	1,39	1,39		
Zakład Wodociągów i Kanalizacji Zakład Budżetowy Białobrzegi	1,50	1,82	1,77	2,09
Zakład Budżetowy Wodociągów i Kanalizacji Łomianki	1,28		1,6	
Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji Maków Mazowiecki	1,31	1,60	1,43	2,06

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Malkinia Górna	1,39	1,59		
Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Różan	1,15	1,04		
„Wodociągi i Kanalizacja” Sp. z o.o. Szydłowiec		1,07	1,61	
<i>MZWiK Sulejówek</i>	<i>2,00</i>	<i>2,50</i>	<i>3,00</i>	<i>3,50</i>

* Wszystkie wskazane opłaty zawierają podatek VAT.

Tabela 7. Zestawienie opłat za wodę pobieraną z urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę i za ścieki wprowadzane do zbiorczych urządzeń kanalizacji w grupie porównywalnych do MZWiK przedsiębiorców świadczących usługi wodno-kanalizacyjne na terenie województwa mazowieckiego.

Jak wynika z ww. tabeli opłaty stosowane przez MZWiK nie tylko, że znacznie przewyższają średnią wysokość opłat stosowanych w grupie porównywalnych przedsiębiorców ale także, że nawet najwyższe opłaty w grupie są dużo niższe od opłat stosowanych przez MZWiK. Obrazuje to poniższa tabela.

	Opłata za dostawę wody (dla gospodarstw domowych)	Opłata za dostawę wody (dla pozostałych odbiorców)	Opłata za odprowadzanie ścieków (dla gospodarstw domowych)	Opłata za odprowadzanie ścieków (dla pozostałych odbiorców)
Liczba badanych przedsiębiorców	7	7	7	7
Opłata MZWiK Sulejówek	2,0	2,5	3,0	3,5
Średnia opłata w badanej próbie	1,37	1,48	1,567	1,78
MZWiK/średnia*	+45%	+68%	+91%	+96%
Minimalna opłata w badanej próbie	1,15	1,15	1,04	1,04
MZWiK/ cena minimalna ⁺	+74%	+117%	+188%	+236%
Maksymalna opłata w badanej próbie	1,61	1,82	2,40	2,40
MZWiK/maksymalna [#]	+24%	+37%	+25%	+45%

* Stosunek opłaty MZWiK do średniej opłaty w badanej próbie,

⁺ Stosunek opłaty MZWiK do minimalnej opłaty w badanej próbie,

[#] Stosunek opłaty MZWiK do maksymalnej opłaty w badanej próbie.

Tabela 8. Porównanie opłat za wodę i ścieki w badanej próbie przedsiębiorców z opłatami pobieranymi przez MZWiK na podstawie Uchwały Nr 195/XX/2000 Rady Miasta Sulejówka z dnia 11 lutego 2000 r.

Dokonane w powyższej tabeli porównanie opłat stosowanych przez MZWiK do opłat stosowanych przez przedsiębiorców działających w zbliżonych warunkach wskazuje, że opłaty w Sulejówku w znacznym stopniu przewyższają pozostałe opłaty.

Analiza wysokości opłat stosowanych przez ww. przedsiębiorców wykazała, iż opłaty stosowane przez MZWiK przekraczają o ponad 20% najwyższe opłaty stosowane w ww. grupie.

Pozwala to na zajęcie stanowiska, iż opłaty stosowane w Sulejówku nie tylko, że są wygórowane ale również, że zostały wygórowane nadmiernie.

Biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy oraz mając na uwadze powyższe ustalenia, należy stwierdzić, iż zakwestionowane przez Spółdzielnię opłaty stosowane przez MZWiK w Sulejówku posiadają charakter cen nadmiernie wygórowanych w rozumieniu art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W związku z powyższym orzeka się, jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem niniejszej Delegatury.

Z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów

Otrzymują:

**Miejski Zakład
Wodociągów i Kanalizacji
w Sulejówku**
ul. Wodociągowa 10
05-070 Sulejówek

**Spółdzielnia Mieszkaniowa
Lokatorsko-Własnościowa**
ul. Idzikowskiego 9/145
05-070 Sulejówek